SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNDSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND

DISTRIBUTÖR AV MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTEVERKET Nr 1–2 1971

Nyheter i skattelagstiftningen vid 1971 års taxering

Av skattedirektören hos riksskatteverket Stig Sagnert

När det i dessa dagar talas om nyheter i skattelagstiftningen torde de flesta tänka på 1970 års stora skattereform. I finansplanen till 1970 års riksdag redovisades riktlinjerna för en reformering av beskattningen. De slutliga reformförslagen presenterades härefter i propositioner, som avlämnades till riksdagen den 13 mars 1970. Dessförinnan hade emellertid de flesta nyheterna läckt ut och mer eller mindre utförligt presenterats i pressen.

Som bekant innebär 1970 års skattereform dels en reformering av inkomstbeskattningen för fysiska personer och en höjning av mervärdeskatten, dels omläggningar av förmögenhetsbeskattningen samt arvs- och gåvobeskattningen. Reformeringen av inkomstbeskattningen har betecknats som den mest genomgripande sedan andra världskriget och har haft till huvudsyfte att åstadkomma höjd levnadsstandard för de breda lagren av vårt folk.

1970 års skattereform har trätt i kraft den 1 januari 1971 och skall tillämpas första gången vid 1972 års taxering. Härifrån gäller dock det undantaget, att skattepliktsgränsen vid förmögenhetsbeskattningen skall tillämpas redan vid 1971 års taxering.

I det följande skall i princip lämnas en redogörelse för de nyheter i fråga om den direkta beskattningen, som för första gången skall tillämpas vid 1971 års taxering. För de mera betydande nyheterna har utförligt redogjorts i särskilda uppsatser i denna tidskrift. Den som är intresserad av ett noggrannare studium hänvisas till dessa uppsatser samt till lagstiftningens förarbeten. För att underlätta ett studium av förarbetena lämnas i det följande uppgifter om författningsnummer samt nummer på propositioner och bevillningsutskottsbetänkanden.

Inledningsvis må också anmärkas, att en ny upplaga av Skatte- och Taxeringsförfattningarna kommer att utges genom finansdepartementets försorg.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

Ändrat avskrivningsunderlag för byggnader å jordbruksfastighet

SFS 1968: 729 och 730 (Prop. 1968: 154; BeU 72)

Enligt tidigare bestämmelser i 10 § kommunalskattelagen och anvisningarna till samma paragraf skulle det totala taxeringsvärdet för jordbruksfastighet uppdelas i delvärdena jordbruksvärde, skogsvärde samt tomt- och industrivärde. I syfte att få en bättre värdering och redovisning av jordbruksfastigheter vid fastighetstaxeringen beslöt 1968 års höstriksdag att fr o m 1970 års allmänna fastighetstaxering jordbruksfastighets taxeringsvärde skulle uppdelas i följande fem delvärden, nämligen jordbruksvärde, skogsbruksvärde, värde av övrig mark, värde av särskilda tillgångar samt exploateringsvärde.

Enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen gällde tidigare att – om anskaffningskostnaden för byggnader inte kunde visas – skulle såsom underlag för beräkning av värdeminskningsavdrag för byggnader å jordbruksfastighet anses ⅔ av det taxerade jordbruksvärdet minskat med däri ingående skogsmarksvärde, i den mån det översteg 25.000 kr, och med skäligt värde på mera betydande naturtillgångar och särskilda förmåner.

För att anpassa reglerna om avdrag för värdeminskning av byggnader i jord- och skogsbruket till de nya bestämmelserna om taxering av jordbruksfastighet har den ovannämnda schablonregeln omformats så att värdeminskningsunderlaget skall beräknas till ⅔ av summan av taxerat jordbruksvärde, skogsmarksvärde, värde av övrig mark och värde av särskilda tillgångar minskat med skäligt värde av mera betydande naturtillgångar och särskilda förmåner. Därvid skall skogsmarksvärdet inräknas med högst 25.000 kr.

Punkt 3 av övergångsbestämmelserna till lagen den 7 december 1951 (nr 790) om ändring i kommunalskattelagen innehåller en schablonregel – utformad på samma sätt som regeln i punkt 2 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen – för bestämmande av värdet på byggnader vid övergången från kontantmässig till bokföringsmässig redovisning av jordbruksinkomst. Ifrågavarande bestämmelse har ändrats så att den står i överenskommelse med den nya regeln i punkt 2 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen.

Det bör slutligen anmärkas att de nämnda lagändringarna föranlett ändring av riksskattenämndens den 3 mars 1954 meddelade anvisningar beträffande vissa frågor rörande avdrag för värdeminskning av byggnader å jordbruksfastighet. (Se Meddelanden från Riksskattenämnden, Serie I, nr 9/1970 p. 3 i detta nummer av tidskriften.)

Ändrade regler för bestämmande av ingångsvärde på djur vid övergång till bokföringsmässig redovisning av inkomst av jordbruksfastighet, m m

SFS 1970: 232 och 233 (Prop. 1970: 129; BeU 46)

Inkomst av jordbruksfastighet får som bekant redovisas antingen enligt kontantprincipen eller enligt bokföringsmässiga grunder. Särskilda bestämmelser har utfärdats, som reglerar de skattemässiga verkningarna vid byte av redovisningsmetod.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

Vid övergång från kontantmässig till bokföringsmässig inkomstredovisning skulle enligt hittills gällande bestämmelser för det år övergången skedde som avgående post upptas värdet av djur vid beskattningsårets ingång. I första hand skulle ingångsvärdet bestämmas till den ursprungliga kostnaden för nyuppsättning av djur. Om denna kostnad inte kunde visas skulle värdet å vid övergången befintliga djur bestämmas till belopp, som för olika slag av djur i skilda åldersgrupper årligen fastställdes av riksskattenämnden. Dessa värden motsvarar 80 % av genomsnittspriserna under tiden den 1 oktober året före beskattningsåret – den 30 september beskattningsåret.

Vid inkomstredovisning enligt bokföringsmässiga grunder betraktas samtliga djur som lagertillgångar. Detta innebär, att avdrag får ske för alla kostnader för inköp av djur och att alla försäljningar beskattas. Vid inkomstredovisning enligt kontantprincipen medges däremot inte avdrag vid taxeringen för kostnader för nyuppsättning av s k stamdjur. Med hänsyn härtill beskattas inte likvider vid realisation av sådana djur som inkomst av jordbruksfastighet utan enligt reglerna för beskattning av realisationsvinst. Enligt gällande rättspraxis får däremot vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet enligt kontantprincipen avdrag göras för kostnader för inköp av andra djur än stamdjur, s k omsättningsdjur, vartill bl a hänföres fjäderfä, slaktsvin, lamm och nötkreatur för slaktdjursuppfödning. Till följd härav beskattas alla försäljningar av omsättningsdjur såsom inkomst av jordbruksfastighet.

Rättsläget beträffande ingångsvärde för djur vid övergång till bokföringsmässig redovisning har under många år varit oklart. År 1969 meddelade regeringsrätten emellertid flera utslag, enligt vilka avdrag för ingångsvärde på omsättningsdjur medgavs vid övergång till bokföringsmässig redovisning. En anledning till regeringsrättens ståndpunktstagande torde ha varit att i övergångsbestämmelserna till 1951 års lagstiftning använts ordet ”djur”, som har en vidare innebörd än orden ”levande inventarier”.

Genom att en jordbrukare vid övergång till bokföringsmässig inkomstredovisning enligt regeringsrättens praxis ägde rätt till avdrag för värdet av omsättningsdjur kunde han få avdrag två gånger för i stort sett samma kostnader. En sådan ordning har inte ansetts tillfredsställande. Riksdagen har därför bifallit ett i proposition 1970: 129 framlagt förslag till ändrade regler för bestämmande av ingångsvärde på djur vid övergång till bokföringsmässig inkomstredovisning. Till grund för propositionen låg en inom riksskattenämnden kansli upprättad promemoria med förslag till ändrade regler för bestämmande av ingångsvärde på djur vid övergång till beräkning av inkomst av jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder m. m.

De nya bestämmelserna innebär att skattskyldig, som övergår till bokföringsmässig inkomstredovisning, inte äger rätt till avdrag för värdet av andra djur än stamdjur. Dessa skall därvid – om nyuppsättningskostnaden inte kan visas – i princip upptas till värde motsvarande fem fjärdedelar av de värden som fastställts av riksskattenämnden närmast före det första räkenskapsårets ingång. Som en följd av att ingångsvärde inte får upptas för omsättningsdjur, skall vid övergång från inkomstredovisning enligt bokföringsmässiga grunder till kontantmetoden något tillägg för värdet

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

av omsättningsdjur inte göras. Jordbrukare, som övergått till bokföringsmässig redovisning enligt hittills gällande regler och som alltså kunnat tillgodoräkna sig ingångsvärde även för omsättningsdjur, skall dock alltjämt vara skyldig att ta upp saluvärdet av sådana djur vid en återgång till kontantmetoden.

Av det föregående framgår att djuren vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder betraktas som lagertillgångar och att det åligger riksskattenämnden att årligen fastställa värden till ledning för värdesättningen av djurlagret. De av riksskattenämnden fastställda värdena motsvarar f n 80 % av genomsnittspriserna under tolvmånadersperiod och utgör minimivärden, som inte får underskridas vid lagervärderingen, om inte särskilda förhållanden föranleder därtill. Dyrbarare avelsdjur får inte upptas lägre än till allmänna saluvärdet reducerat med 20 %.

I fråga om sådana lagtillgångar, som utgörs av produkter från jordbruksfastigheten och inköpta förnödenheter för driften, gäller att den i räkenskaperna gjorda värdesättningen skall godtas vid inkomsttaxeringen, såvida den uppenbarligen inte innebär en lägre värdesättning än som skulle ha ifrågakommit vid tillämpning av bestämmelserna om varulagervärdering i rörelse. Huvudregeln för värderingen av varulager i rörelse innebär som bekant att lagret inte får upptas till lägre belopp än 40 % av anskaffningsvärdet, eller av återanskaffningsvärdet, om detta är lägre, i förekommande fall efter avdrag för inkurans.

I enlighet med förslag i proposition 1970: 129 har även beslutats att omsättningsdjur vid lagervärderingen får upptas till lägst 40 % av allmänna saluvärdet i likhet med vad som gäller för värdering av lagertillgångar i form av förnödenheter o d. För att mildra verkningarna av de nya övergångsbestämmelserna får lagervärdet för omsättningsdjuren succesivt uppskrivas med 10 % för ettvart av de fyra första åren efter övergången.

De nya bestämmelserna har trätt i kraft den 1 juli 1970 och skall i princip tillämpas första gången vid 1971 års taxering.

Inkomstbeskattningen av villafastighet

SFS 1970: 93 (Prop. 1970: 49; BeU 34)

Sedan år 1954 tillämpas för en- och tvåfamiljsfastigheter i regel en schablonmässig inkomstberäkning. Schablonen har senast varit så konstruerad att för villor med taxeringsvärde upp till 100.000 kr intäkten tas upp till 2 % av taxeringsvärdet. För villor med högre taxeringsvärde tillämpas 2 % upp till 100.000 kr, 4 % för den del som ligger mellan 100.000 och 200.000 kr samt 8 % för överskjutande belopp. Avdrag medges för erlagd ränta och tomträttsavgäld. Om ägaren är mantalsskriven på fastigheten medges dessutom ett extra avdrag om 200 kr.

Liksom vid de båda föregående allmänna fastighetstaxeringarna har det ansetts nödvändigt att justera villaschablonen för att mildra verkningarna av de höjda taxeringsvärdena på villor vid 1970 års allmänna fastighetstaxering. Med anledning därav har riksdagen bifallit ett i propostion 1970: 49 framlagt förslag till ändrade regler

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

för beskattning av villor. Sålunda har den nuvarande gränsen för intäktsberäkningen på 2 % höjts från 100.000 till 150.000 kr. Härigenom kommer det stora flertalet villor för permanent bruk och så gott som alla fritidshus att ligga i det för vanliga egnahem avsedda 2 %-skiktet. En uppjustering har också skett av gränsen för övergång från 4 till 8 %-ig beskattning. Denna gräns har höjts från 200.000 till 225.000 kr. För att ytterligare reducera effekten av de höjda taxeringsvärdena för villor, som är avsedda för permanent bruk, har det extra avdraget höjts från 200 till 500 kr.

De nya bestämmelserna skall första gången tillämpas vid 1971 års taxering.

Vidgad avdragsrätt för forskningskostnader

SFS 1970: 651 (Prop. 1970: 135; BeU 59)

1970 års riksdag har utan ändring antagit ett i proposition 1970: 135 framlagt förslag till vidgad avdragsrätt för forskningskostnader. Den ökade avdragsrätten avser inkomstslagen rörelse och jordbruksfastighet. Rätt till avdrag föreligger nu om kostnaden har eller kan antagas få betydelse för den skattskyldiges verksamhet. Vidare kan Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer förordna att avdragsrätt skall föreligga för bidrag som lämnas till i förordnandet angivna institut eller organ som bedriver forskning och utvecklingsarbete. Avdragsrätt föreligger i detta fall även om det inte visas att forskningen eller utvecklingsarbetet har betydelse för verksamheten. De nya bestämmelserna skall tillämpas fr o m 1971 års taxering.

Ändrade regler i fråga om bankinstitutens beskattning, m m

SFS 1969: 741–747 (Prop. 1969: 99; BeU 58)
SFS 1970: 651 (Prop. 1970: 135; BeU 59)

Genom beslut av 1968 års riksdag har varje bankinstitut fått rätt att driva alla inom bankväsendet förekommande rörelsegrenar. Bankinstituten har således numera frihet att – oberoende av företagsform – gå in på verksamheter som tidigare varit förbehållna andra institut. Avsikten med den nya banklagstiftningen har varit att skapa förutsättningar för att alla bankinstitut skall kunna drivas på i princip likartade villkor.

En konkurrens på lika villkor förutsätter givetvis att också skattereglerna för de olika instituten så långt möjligt är så utformade att de ger en likartad effekt. I proposition till 1969 års riksdag (1969:99) framlades förslag till ändrade beskattningsregler för affärsbanker, sparbanker och jordbrukets kreditkassor. Propositionen antogs oförändrad av riksdagen.

Statlig inkomstskatt har hittills för affärsbanker och flertalet andra svenska aktiebolag utgått efter 40 % av den beskattningsbara inkomsten samt för jordbrukets kreditkassor och flertalet andra ekonomiska föreningar, för sparbanker och sparbankernas säkerhetskassa efter 32 % av den beskattningsbara inkomsten.

Enligt de nya reglerna utgör procentsatsen vid den statliga inkomstskatten 40 för

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

såväl bankaktiebolag som sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa och sådana ekonomiska föreningar som ingår i jordbrukskasserörelsen. Som en följd härav har insättningsskyldigheten enligt förordningen om investeringsfonder för konjunkturutjämning i fråga om sparbanker och föreningar i jordbrukskasserörelsen höjts till 46 % eller samma procentsats som gäller för affärsbanker.

Beträffande sparbanks rätt till avdrag för avsättning till reservfond innebär de nya bestämmelserna att denna rätt upphör fr o m 1972 års taxering.

Vissa lättnader i beskattningen har ansetts påkallade för att undanröja hinder för fusioner mellan aktiebolag och mellan ekonomiska föreningar. Från denna lagstiftning, som ursprungligen tillkom vid 1950 års riksdag, har undantagits bl a företag som driver penningrörelse, med hänsyn till de speciella skatteproblem som i allmänhet uppkommer vid fusion mellan sådana företag. 1962 utsträcktes emellertid lagstiftningen till att avse jordbrukets kreditkassor och 1964 till att omfatta fusioner även mellan sparbanker.

Enligt de nya bestämmelserna medges affärsbank i vissa avseenden samma skattelättnader som sparbankerna vid fusion. När affärsbank övertar annan banks rörelse skall således den övertagande och den överlåtande affärsbanken i realisationsvinsthänseende anses utgöra en skattskyldig. Vidare skall den övertagande affärsbanken ha rätt till avdrag för den överlåtande affärsbankens skatt, i den mån skatten skulle varit avdragsgill för den överlåtande affärsbanken.

Sammanslagningen av stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna har föranlett viss ändring av bestämmelserna i 29 § 3 mom kommunalskattelagen om avdragsgill avsättning till reserv- och säkerhetsfond. Tidigare har stadshypotekskassa och hypoteksförening kunnat skattefritt avsätta medel till reserv- eller säkerhetsfond intill dess fonden uppgått till 2 % av inrättningens skulder. För hypotekskassan gäller även fortsättningsvis en sådan begränsning av den avdragsgilla avsättningen. Stadshypoteksföreningarna däremot har ansetts böra ha möjlighet avsätta medel till säkerhetsfond intill ett belopp motsvarande 2,5 % av föreningens skulder.

Den höjda procentsatsen vid statliga beskattningen för sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa och ekonomiska föreningar som ingår i jordbrukskasserörelsen skall tillämpas första gången vid 1971 års taxering. Detsamma gäller ändringarna i fråga om avsättning till investeringsfonder för konjunkturutjämning.

Bestämmelserna om att vid sammanslagning av affärsbanker dessa skall medges samma skattelättnader som sparbanker vid fusion liksom bestämmelserna om stadshypotekskassas och stadshypoteksförenings skattefria fondavsättningar tillämpades första gången vid 1970 års taxering.

1970 års riksdag har med vissa smärre ändringar antagit ett i proposition 1969: 171 framlagt förslag till *lag om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar*. Härigenom har nya regler om dessa institutioners reservfonder införts som innebär att såväl bankens som förenings reservfond skall uppgå till lägst ett belopp som svarar mot 1 % av inrättningens skulder. Vidare infördes för föreningarna en subsidiär regel av innehåll att, om en landshypoteksförenings reservfond inte nådde upp till 1 % av föreningens skulder, så skulle i vart fall samtliga landshypoteks-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

föreningars reservfonder sammanlagda svara mot 1 % av bankens skulder. Detta innebar att förening av banken kunde bli ålagd att låta reservfonden svara mot mer än 2 % av föreningens skulder. Den nya lagen om landshypoteksinstitutionen trädde i kraft den 1 juli 1970.

Samma skäl som motiverade en ändrad beskattningsregel för stadshypoteksföreningarna talar för att landshypoteksföreningarna bör få en vidgad möjlighet till skattefri avsättning till reservfond. Även landshypoteksförening har därför medgetts avdragsrätt för avsättning till reservfond intill dess fonden uppgår till 2,5 % av föreningens skulder. Avdragsrätten gäller fr o m 1971 års taxering.

Den subsidiära regeln har sedermera ändrats, SFS 1970: 720.

Beskattningen av försäkringsanstalter

SFS 1969: 749–753 (Prop. 1969: 120; BeU 60)
SFS 1970: 909 (Prop. 1970: 170; BeU 65)

På grundval av ett av 1963 års försäkringsskattekommitté avgivet betänkande har i proposition 1969: 120 framlagts förslag till ändringar i de bestämmelser som reglerar försäkringsanstalternas beskattning. Riksdagen har godkänt förslagen med viss ändring av övergångsbestämmelserna.

De nya bestämmelserna innebär i huvudsak följande.

En anstalts hela försäkringsrörelse skall beskattas enligt en och samma beskattningsmetod. Avgörande för tillämplig beskattningsmetod blir anstaltens karaktär av livförsäkringsanstalt eller skadeförsäkringsanstalt, vilket bestäms av anstaltens huvudsakliga verksamhetsinriktning. I fråga om utländsk försäkringsanstalt skall hänsyn tas endast till den här i landet bedrivna verksamheten. Med livförsäkringsanstalt avses anstalt, som uteslutande eller så gott som uteslutande meddelar personförsäkringar, och med skadeförsäkringsanstalt annan försäkringsanstalt än livförsäkringsanstalt. Livförsäkringsanstalt skall räntebeskattas, inländsk skadeförsäkringsantalt överskottsbeskattas och utländsk skadeförsäkringsanstalt schablonbeskattas.

De lokalt verksamma ömsesidiga bolagen blir i fortsättningen skyldiga att erlägga såväl statlig som kommunal inkomstskatt för inkomst av försäkringsrörelse. I fråga om understödsförening skall skattskyldighet för försäkringsrörelse föreligga endast om föreningen enligt sina stadgar äger meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1.000 kr för medlem. Skattskyldigheten skall dock inte omfatta understödsförenings sjukhjälp.

De nya bestämmelserna skall tillämpas för de s k riksbolagen och understödsföreningarna fr o m 1971 års taxering och för de lokalt verksamma ömsesidiga bolagen fr o m 1972 års taxering.

Beträffande den närmare innebörden av de nya reglerna torde få hänvisas till assessor S. Berglöfs uppsats i nr 3/1970 av denna tidskrift.

Det må anmärkas att på grundval av förslag i proposition 1970: 170 ett förtydligande gjorts av reglerna om rätt för inländsk skadeförsäkringsanstalt till avdrag för *avsättning till ersättningsreserv*. I sådan reserv inbegripes även skadebehandlingsreserv.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

Beskattning av vissa avgångsersättningar

SFS 1970: 130 (Prop. 1970: 111; BeU 38)

Riksdagen har bifallit ett i proposition 1970: 111 framlagt förslag till sådan ändring av 32 § 1 mom kommunalskattelagen och punkt 11 av anvisningarna till samma paragraf, att vad som gäller i fråga om AGB-ersättning från AFA eller Folksam skall gälla också beträffande sådan avgångsersättning som utbetalas av staten till arbetstagare och som inte utgår efter förmånligare grunder än AGB-ersättningen.

I praktiken kan svårigheter föreligga att bedöma i vad mån viss statlig avgångsersättning är jämförbar med AGB-ersättning. Det ankommer på riksskatteverket att genom anvisningar vägleda taxeringsmyndigheter och skattskyldiga i sådana frågor.

De nya bestämmelserna, som trätt i kraft den 26 maj 1970, äger tillämpning fr o m 1970 års taxering. Bestämmelserna har emellertid också givits retroaktiv verkan beträffande 1967–1969 års taxeringar. Har arbetstagare något av de sistnämnda åren taxerats för sådan statlig avgångsersättning, som enligt den ändrade lagstiftningen bör vara skattefri till viss del, kan detta rättas till genom att den skattskyldige eller taxeringsintendenten anför besvär över taxering i särskild ordning.

Skattefrihet för vissa förmåner inom totalförsvaret

SFS 1970: 130 (Prop. 1970: 111; BeU 38)

Punkt 6 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen innehåller bestämmelser om skattefrihet för en rad förmåner som värnpliktiga erhåller. Skattefria är bl a värnpliktigas naturaförmåner, det under fredstjänstgöring utgående penningbidraget, utbildningspremie, tjänstgöringspremie och utryckningsbidrag. Även familjebidrag är skattefritt, när det inte är fråga om näringsbidrag. Enligt uttrycklig bestämmelse gäller motsvarande skattefrihet för såväl vapenfria tjänstepliktigas som civilförsvarspliktigas förmåner.

I proposition 1970: 111 har föreslagits sådan ändring av nämnda anvisningspunkt att den skattefrihet som gäller förmåner, som utgår till värnpliktig, vapenfri tjänstepliktig och civilförsvarspliktig, utsträcks att gälla även motsvarande ersättningar till hemvärnspersonal och annan personal, som frivilligt fullgör utbildning för att nå eller bibehålla kompetens för placering inom totalförsvaret.

Propositionsförslaget har utan ändring godkänts av riksdagen. Författningsändringen trädde i kraft den 26 maj 1970 och tillämpades redan vid 1970 års taxering.

Begränsad skattskyldighet för vissa studentsammanslutningar

SFS 1970: 72 (Prop. 1970: 22; BeU 14)

Varje studerande skall – under den tid han studerar vid universitet – vara medlem i studentkår vid detta och, i förekommande fall, dessutom i nation eller i studentförening för faktultet. Sådana studentsammanslutningar skall ha till ändamål att främja medlemmarnas studier och vad därmed har sammanhang. De här avsedda studentsammanslutningarna är skattskyldiga endast i begränsad omfattning. Den begränsade

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

skattskyldigheten har emellertid inte ansetts gälla Stockholms studentkårers centralorganisation. Centralorganisationen är en sammanslutning av student- och elevkårer vid universitet, högskolor och andra högre utbildningsanstalter i Stockholm. Varje kår åtnjuter för egen del begränsning i skattskyldigheten. Centralorganisationens ändamål är att tillvarata och främja för de anslutna kårerna och deras medlemmar gemensamma intressen, organisera och stärka samarbetet mellan kårerna samt representera Stockholms studentkårer och deras medlemmar som en samarbetsorganisation för kårorten Stockholm. En väsentlig del av de uppgifter som i exempelvis Uppsala och Lund ankommer på studentkåren och de olika nationerna ombesörjs i Stockholm och Göteborg av praktiska skäl av en samarbetsorganisation.

Det har ansetts skäligt att – i den mån sådan samarbetsorganisation har till ändamål att fullgöra uppgifter som enligt universitetsstadgan ankommer på kårerna – skattskyldigheten skall vara begränsad för samarbetsorganisationer i samma mån som för kårer. I proposition 1970: 22 har därför föreslagits sådana ändringar av 5 § 1 mom och 53 § 1 mom kommunalskattelagen att den begränsade skattskyldighet, som gäller för studentsammanslutningar med obligatoriskt medlemskap, skall omfatta också samarbetsorgan för sådana sammanslutningar. Riksdagen har godkänt förslaget i propositionen.

De nya bestämmelserna trädde i kraft den 7 april 1970 och tillämpades första gången, i fråga om 53 § 1 mom vid 1970 års inkomsttaxering och i fråga om 5 § 1 mom vid 1970 års allmänna fastighetstaxering.

Allmän arbetsgivaravgift

SFS 1968: 420 och 421 (Prop. 1968: 77; BeU 44)

Beträffande den i föregående års redogörelse omnämnda allmänna arbetsgivaravgiften må erinras om, att avdrag vid 1971 års taxering får ske för sådan avgift som påförts skattskyldig enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift. Restituerad, avkortad eller avskriven allmän arbetsgivaravgift utgör skattepliktig intäkt i den omfattning, som anges i 35 § 1 mom kommunalskattelagen.

Som torde vara bekant har den allmänna arbetsgivaravgiften från ingången av inkomståret 1971 höjts från 1 % till 2 %. Samtidigt har arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen höjts från 2,9 % till 3,1 %.

Avskrivning på vissa oljelagringsanläggningar, m m

SFS 1969: 758 (Prop. 1969: 136; BeU 66)

Ett program för fortsatt lagring för beredskapsändamål av olja under sjuårsperioden 1970–1976 beslöts av 1969 års höstriksdag. Ansvaret för programmets genomförande skall liksom tidigare åvila oljebranschen och storkonsumenterna av olja.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

De förmånligare avskrivnings- och värderingsregler, som tillämpas vid beskattningen i fråga om skyddade lagringsanläggningar och beredskapslager, har fortsatt betydelse för lagringen av mineraloljor trots de nya avskrivningsregler för fastigheter som gäller fr o m 1970 års taxering. Bestämmelserna i förordningen om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m m skall därför i enlighet med förslag i proposition 1969: 136 gälla också för den kommande lagringsperioden. Bestämmelserna avser skyddade anläggningar som blir färdiga senast under det beskattningsår för vilket taxering sker år 1980.

Enligt de föreskrifter, som gäller för långivningen under innevarande lagringsperiod, beviljas lånen för skyddad lagring i två former, anläggningslån och lagerlån. Med hänsyn härtill har 4 § andra stycket i förordningen ändrats. Stycket inleds med en bestämmelse att statliga lånet vid inkomsttaxeringen skall anses som anläggningslån om det avser uppförande av anläggning, och som lagerlån om det avser anskaffning av lager. Såsom en andra punkt har upptagits den nuvarande regeln rörande uppdelning av lån för oskyddad lagring, som avser såväl anläggning som lager. Härutöver har vissa ändringar av redaktionell natur gjorts i förordningen.

De nya bestämmelserna har trätt i kraft den 1 januari 1970.

Avdrag för belopp som tillförts Stiftelsen Petroleumindustriens Beredskapsfond

SFS 1969: 738 (Prop. 1969: 141; BeU 68)

1969 års höstriksdag har godkänt ett i proposition 1969: 141 framlagt förslag till vissa skattebestämmelser i syfte att underlätta finansieringen av den på oljeföretagen belöpande delen av kostnaderna för beredskapslagring i överensstämmelse med riktlinjerna för det program för fortsatt lagring för beredskapsändamål av olja som framlagts i proposition 1969: 136.

De nya beskattningsreglerna, som är intagna i en särskild lag, innebär i huvudsak följande. I likhet med vad som gällt tidigare äger oljeföretagen under kommande lagringsperiod rätt att till den i rubriken angivna skattefria stiftelsen avsätta inkommande pristilläggsmedel. Liksom tidigare gäller som förutsättning för företagens rätt till avdrag för de inbetalade medlen, att stiftelsen intygar att inbetalning skett i enlighet med det föreliggande avtalet och lämnar uppgift om inbetalningens storlek. De inbetalade medlen skall principiellt tas upp till beskattning i samma mån som de använts till täckande av finansieringskostnaderna för den ökade beredskapslagringen enligt statsmakternas beslut. 4/10 av utbetalat belopp skall anses utgöra ett kontantbidrag till lageruppbyggnad och skall upptas till beskattning samma år som utbetalningen verkställts. Resterande belopp, som avser att täcka kostnader för oljelagringsanläggningar, beskattas enligt den skattskyldiges bestämmande, dock med minst 1/5 för år med början året efter det år utbetalning skett.

De nya bestämmelserna skall tillämpas första gången vid 1971 års taxering. Samtidigt har den tidigare förordningen (1963: 565) upphävts.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

Ändringar i förordningen om investeringsfonder för konjunkturutjämning och i förordningen om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet

SFS 1970: 910 och 911 (Prop. 1970: 170; BeU 65)

På grundval av förslag i proposition 1970: 170 har 1970 års höstriksdag beslutat vissa ändringar i rubricerade förordningar. Ändringarna är föranledda av de av 1969 års riksdag antagna reglerna om avskrivning av rörelse – och hyresfastigheter och innebär en anpassning av bestämmelserna i förordningarna till de nya reglerna om avdrag för värdeminskning av mark och byggnader vid inkomsttaxeringen. Beträffande den närmare innebörden av anvisningarna torde få hänvisas till författningstexten.

Förmögenhetsbeskattningen

SFS 1970: 170 (Prop. 1970: 71, BeU 41)

Som inledningsvis anmärkts är den av 1970 års vårriksdag beslutade inkomstskattereformen inte aktuell vid 1971 års inkomsttaxering. I skattepaketet ingick emellertid också en kapitalskattereform. I propostion 1970: 71 framlades sålunda bl a förslag till den omläggning av förmögenhetsbeskattningen, som förutskickats i finansplanen. Propositionsförslagen liksom riksdagsbehandlingen av förslagen har utförligt redovisats i denna tidskrift (se häftena 5 och 8 år 1970). Här skall endast erinras om att den nya skattepliktsgränsen, 150.000 kr, med hänsyn till höjningarna av fastighetstaxeringsvärdena skall tillämpas redan vid 1971 års taxering. Eftersom den hittills gällande skatteskalan då skall tillämpas jämsides med det nya gränsbeloppet, föreslogs i propositionen en avtrappningsregel, enligt vilken förmögenhetsskatten inte skulle överstiga en tiondel av skillnaden mellan den beskattningsbara förmögenheten och 150.000 kr.

Bevillningsutskottet fann den i propositionen föreslagna avtrappningsregeln något för hård och förordade, att skatten inte skulle överstiga en tjugofemtedel av det belopp som utgjorde skillnaden mellan den beskattningsbara förmögenheten och 150.000 kr. Riksdagen biföll propositionen med den av bevillningsutskottet föreslagna ändringen.

Det bör anmärkas, att höjningen av skattepliktsgränsen föranlett ändring av riksskattenämndens anvisningar angående extra avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga för folkpensonärer, m m (Se Meddelanden från Riksskattenämnden, Serie I, nr 7/1970 p. 3.)

Dubbelbeskattningsavtal

Beträffande det i föregående års redogörelse omnämnda tilläggsavtalet rörande ändring i avtalet den 6 april 1951 mellan *Sverige och Canada* för undvikande av dubbelbeskattning samt fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning i fråga om inkomstskatter, i dess ändrade lydelse enligt det tilläggsavtal som under-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53

tecknats i Stockholm den 21 januari 1966, må anmärkas, att avtalet har ratificerats den 8 maj 1970 och tillämpningskungörelse utfärdats den 27 maj 1970 (SFS 1970: 336).

Genom kungörelse den 13 november 1970, nr 595, har Kungl. Maj:t förordnat, att *dels* kungörelsen (1954: 827) om tillämpning av en mellan Sverige och Storbritannien den 18 december 1953 träffad överenskommelse om utvidgande till vissa brittiska territorier av tillämpningsområdet för det mellan Sverige och Storbritannien den 30 mars 1949 ingångna avtalet för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrade av skatteflykt beträffande inkomstskatter, *dels* kungörelsen (1954: 828) med vissa bestämmelser angående kupongskatt för skattskyldiga, bosatta i vissa brittiska territorier, skall upphöra att gälla i förhållandet mellan *Sverige och Protektoratet Brittiska Salomonöarna* vid utgången av år 1970. Kungörelserna äger dock alltjämt tillämpning i förhållandet mellan Sverige och Protektoratet, den förstnämnda kungörelsen vid 1971 års taxering och vid eftertaxering för år 1971 eller tidigare år samt den sistnämnda kungörelsen i fråga om kupongskatt som skolat erläggas före utgången av år 1970.

Enligt förslag i proposition 1970: 126 har riksdagen godkänt ett protokoll rörande ändring i avtalet den 14 maj 1959 mellan *Sverige och Österrike* för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet (Prop. 1970: 126; BeU 42). Avtalet har ratificerats den 5 november 1970 och tillämpningskungörelse utfärdats den 11 december 1970. (SFS 1970: 769.) Avtalsändringarna är föranledda av att Österrike år 1966 genomfört ny lagstiftning rörande beskattningen av bolagsinkomster.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:49:53